

Föreningen bärkraft.ax Åland

Verksamhetsplan

1 april 2025 - 31 mars 2026



bärkraft.ax

HÅLLBARHETSLOTSARNA

Godkänd av styrelse 8 maj 2025 inför årsmöte 2025

Nätverket bärkraft

Nätverket bärkraft.ax är navet för samordningen av arbetet med att förverkliga Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland. Nätverket bildades i början av 2016 på initiativ av aktörer från offentlig sektor, näringslivet, föreningslivet samt bildningssektorn. Bärkraft.ax är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland.

Föreningen bärkraft.ax Åland

Inom nätverket finns föreningen bärkraft.ax Åland r.f., vars medlemmar består av allmännyttiga föreningar, myndigheter, branschorganisationer och stiftelser som har Åland som hemort. Föreningens syfte är att främja en hållbar och bärkraftig utveckling på Åland. Föreningen ska genom sin verksamhet bidra med inspiration, samordning, råd i arbetsmetoder, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

På årsmötet väljs styrelseordförande och övriga ledamöter i styrelsen, medan styrelsen inom eller utom sig utser en sekreterare, en kassör och andra nödvändiga funktionärer.

Föreningen har sedan maj 2019 anställd personal i syfte att tillhandahålla en lotsfunktion för inspiration, samordning, utvecklande och förvaltning av engagemang, kompetensutveckling och konkreta verktyg för förverkligande av agendan. Lotsfunktionen vägleder och bidrar till en helhetsbild och ska därför vara en viktig samarbetspart för alla med intresse av förverkligande av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Föreningens ledord är Tillförlitlig, Brobyggare, Möjliggörare och Anpassningsbar. Ledorden beskriver föreningen föreningens mission och föreningens roll i nätverket. Föreningen har en strategi och handlingsplan 2022–2025 som närmare beskriver ledorden och föreningens strategiska mål och aktiviteter. Utöver det har föreningen en alkohol- och drogpolicy och en jämställdhetspolicy och är skapare av, och arbetar utgående från, nätverkets kommunikations- och delaktighetsstrategi.

Föreningens verksamhet finansieras genom stöd, företagssamarbeten och medlemsavgifter. Föreningen bärkraft.ax samarbetar med alla typer av organisationer som vill bidra till uppnåendet av de sju strategiska utvecklingsmålen.

Inledning

Verksamhetsåret 2025-2026 inleds med en ansträngd ekonomi vilket kommer att prägla planeringen av den operativa verksamheten framledes. Befintliga styrdokument så som handlingsplan 2022 - 2025, strategi 2022 - 2025 samt verksamhetsplan för 2024 - 2026 är givet fortsatt aktuella, dock med stöd från anpassad planering utifrån rådande budgetering.

Fokusområden 2025-2026

Utöver den vardagliga verksamheten betonas två fokusområden under året vilka har särskild prioritering och kräver egna insatser. De två fokusområdena är fördelat på såväl internt som externt fokus utifrån föreningens syn sett.

Långsiktig ekonomisk stabilitet

- Styrelsen tillsammans med verksamheten bistår i nyformulering av investerings/samarbetsavtal med externa finansiärer.
- Styrelsen tillsammans med verksamheten undersöker en alternativ form av finansiering för mer långsiktig stabilitet till skillnad från nulägets upplägg avseende årsbasis.

Förstärkt relation internt inom nätverket - Medaktörer

- Parter inom nätverket återfinns som medaktörer, medlemmar, nätverksgrupper och övriga stödfunktioner
- För medaktörer avser vi stärka relationerna kring deras medaktörskap. Detta så att medaktörerna har rätt förutsättningar för att vara ambassadörer för nätverket bland annat genom kontakt, aktiviteter samt förtydliga vad som förväntas av dem samt vilka möjligheter som medaktörskapet kommer med

Lotsfunktionens verksamhet

Föreningens verksamhet är oberoende. Verksamheten utgår från och utvecklas genom att det samlade kunskapsläget, samhället, direktiv och normer förändras. Lotsfunktionen bidrar till trygghet i samarbetssituationen, en pålitlig funktion i det gemensamma.

Lotsfunktionen bedriver bland annat lotsstöd, kommunikation, information, samordnar nätverksgrupper och projektleder medaktörsmöten.

Lotsstöd

Lotsfunktionen bedriver lotsstöd till företag, kommuner, myndigheter och föreningar. Stödet fokuserar specifikt på grundläggande kunskap om utvecklings- och hållbarhetsagendan och dialog med aktörer för att hitta rätt inom nätverket, exempelvis genom engagemang i nätverksgrupper eller för att hitta svar på specifika, praktiska hållbarhetsfrågor.

Arbetet bedrivs genom personlig kontakt i olika former. Lotsfunktionens ställer sig även till förfogande för medverkan i styr- och referensgrupper, då med syftet att bidra med kunskap om utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Individer och organisationer hittar sin plats inom nätverket genom oss, oavsett deras tidigare kunskaper och erfarenheter.

Vi samverkar med en bredd av organisationer genom deras egen verksamhet eller vardag som utgångspunkt.

Nätverksgrupper

Inom nätverket bärkraft.ax finns en stor bredd av organisationer från offentlig sektor, näringsliv, civilsamhället, konsten och kunskapsutvecklingen där sektorsövergripande dialog möjliggörs genom nätverksgrupper.

Lotsfunktionen erbjuder sig att agera sekreterare i nätverksgrupperna och fungera som stöd och rådgivare. Befintliga nätverksgrupper är Civilsamhällets nätverksgrupp, Nätverksgruppen för hållbara kommuner, Nätverksgruppen för medmänniskor och medskapare, Nätverksgruppen för hållbara storföretag på Åland och Nätverksgruppen för professionella konstnärer och konstutövare på Åland, men lotsfunktionen finns även tillgänglig då initiativ om skapande av nya nätverksgrupper inkommer.

Föreningen ser över möjligheterna gällande initiativ att skapa gemensamma insatser som kommer från de olika nätverksgrupperna och bistår i arrangerandet av gemensamma aktiviteter, åtaganden och kampanjer. Speciellt fokus läggs på att framhålla sakfrågor genom konkreta handlingar.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi stöttar nätverksgrupperna genom att regelbundet bidra med en helhetsbild gällande status kopplat till aktivitet och nuläge, för att underlätta för prioritering och väg framåt, inom grupperna.

Vi erbjuder alla nätverksgrupper att använda lotsfunktionen som kompetens- och verkställighetsstöd.

Verktyg

Lotsfunktionen utvecklar löpande portföljen av verktyg som organisationer kan använda sig av i sitt hållbarhetsarbete. I de fall där standardiserade lösningar är lämpliga prioriteras dessa. Lotsfunktionen erbjuder sig att handleda kring och informera om verktygen för målgrupperna av dem. Beroende på typ av verktyg kan handledningen även ges av verktygsägaren direkt, då verktygen i många fall inte är i föreningens ägo utan ett användbart verktyg där verktygsägaren är en annan organisation.

Målsättningen under verksamhetsperioden är att arbeta vidare med befintliga verktyg, som medborgardialog, mall för rapportering av CO₂-utsläpp och nordisk standard för hållbarhetsredovisning.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi ser över möjligheterna gällande alla initiativ att skapa verktyg och gemensamma insatser som kommer från de olika nätverksgrupperna.

Vi bidrar till att organisationer har aktuella verktyg för att göra utvecklings- och hållbarhetsagendan till sin egen.

Egen kampanj

Under verksamhetsåret 2025–2026 har föreningen ambitionen att driva en kampanj i egen regi bland annat i linje med fokusfråga om att stärka relationen inom nätverket. Detta i kombination med nedanstående punkt för information samt tidigare nämnda fokusfråga #2.

Kampanj- och eventstöd

Administrativt stöd och produktion av kampanjmaterial erbjuds till olika delar av bärkraft-nätverket. Administrativt stöd som kan ges för kampanjer kopplade till agendan och kommunikationsbudskapen är bland annat stöd för framtagande av kommunikationsplaner med förädling av målgrupp och syfte, men även praktiskt förverkligande som affischer, evenemangsspridning och utskick. Medaktörer har möjlighet att ansluta sig som medarrangörer av kampanjer och evenemang som lotsfunktionen stöder och producerar.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi möjliggör ökat samarbete gällande konkreta åtgärder som bidrar till uppnåendet av målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Vi är en viktig samarbetspart för individer och organisationer för vägledning kopplat till det konkreta förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagenda.

Information

Informationstillfällen om agendan och nätverket arrangeras och erbjuds även vid inledande av ett medaktörskap. Informationstillfällen kan hållas hos åländska organisationer som ännu inte är delaktiga eller medaktörer i nätverket. Tillfällen kan även hållas hos befintliga medaktörer som inom organisationen vill berätta om det åländska hållbarhetsarbetet som görs, då i samarbete och samråd med personal eller övriga engagerade inom organisationen.

Informationstillfällena är viktiga för att flera ska känna delaktighet i nätverket. Målet under verksamhetsåret 2025–26 arrangeras fortsättningsvis informationstillfällen på förfrågan, samt att ett mer uppsökande arbete bedrivs inom ramarna för information till potentiella nya medaktörer. Med tanke på att många nya medaktörer tillkom under verksamhetsår 2023–24 är huvudfokus på att de nya inom nätverket ska hitta sammanhang och mening för sitt medaktörskap, men förhoppningen är att även minst 20 nya medaktörer ansluter sig till nätverket under detta år.

Att vara medaktör är att vara ambassadör för nätverket. Medaktörskapet är även en viktig pelare i kommunikationsarbetet där spridandet av den dagliga verksamheten kopplat till nätverkets kommunikationsbudskap förstärker förverkligandet av agendan. Flera medaktörer som berättar om sin vision och arbete om ett hållbart Åland ger spridningseffekt och en mångfald gällande konkretisering till fördel för förverkligandet.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi säkerställer att alla kan få grundläggande kunskap om frågor som rör målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Vi möter individer och organisationer på den tankemässiga plats de befinner sig.

Kommunikation

Lotsfunktionen koordinerar målgruppsanpassade kommunikationsinsatser i enlighet med nätverkets kommunikations- och delaktighetsstrategi, främst genom bärkrafts digitala kommunikationskanaler men också genom massmedia, kampanjer och informationstillfällen. Budskapet är att sprida kunskap samt öka och konkretisera kunskapen om utvecklings- och hållbarhetsagendan; De sju strategiska utvecklingsmålen, delmål samt indikatorer. Kommunikationen ska också bidra till konkretisering och delaktighet i arbetet med förverkligandet av agendan.

Lotsstöd för kommunikation erbjuds medaktörerna. Stödet ges för att stärka dem i hur de kan kommunicera ut sitt hållbarhetsarbete. Under verksamhetsperioden betonas fortsättningsvis den enskilda medaktörens hållbara kommunikationsinsatser. Att systematiskt kommunicera hållbarhetsarbetet är en vinst för organisationen och för samhället. Organisationens stärks i sitt hållbarhetsarbete medan aktörer på Åland får ta del av goda exempel kopplat till förverkligandet av utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Under verksamhetsperioden jobbar lotsfunktionen för en god relation med organisationer relaterat till kommunikation samt för dialog gällande det arbete som utförts. Stöd i kommunikation erbjuds även till arbetsgruppen för koordinering och rapportering samt nätverksgrupperna.

Hållbarhetslotsarnas profil i kommunikationen

Under år 2025–26 kommer hållbarhetslotsarnas profil och arbete att stärkas och förtydligas i kommunikationssammanhang. Vid kampanjer och evenemang framtagna av eller med hjälp av lotsarnas administrativa stöd och produktionsinsatser kommer lotsarna att nämnas med eget kännetecken.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi samverkar med en bredd av organisationer genom deras egen vardag eller verksamhet som utgångspunkt.

Vi kommunicerar komplexa utmaningar på fysiskt och kognitivt tillgängliga sätt.

Medaktörsmöten

Medaktörsmöten är gemensamma möten för hela nätverket. Medaktörsmötena är en plats för att skapa dialog och samverkan kring frågor och ämnen gällande utvecklings- och hållbarhetsagendan. Dialogen sker över sektorsgränserna och mötena är även öppna för allmänheten.

Medaktörsmötena välkomnar en mångfald av organisationer och presenterar teman som alla kan ta del av oberoende verksamhetsområde, t.ex. genom fortsättning av medaktörscafé eller liknande koncept där fokus är större eller bredare än en enskild sakfråga.

Målsättningen är att arrangera två medaktörsmöten per år. Mötena arrangeras under första och andra halvan av verksamhetsåret.

Exempel på koppling till mål i handlingsplan:

Vi bidrar till att alla plattformar där lotsfunktionen medverkar är inkluderande platser där alla blir likvärdigt bemötta.

Vi möjliggör ökat samarbete gällande konkreta åtgärder som bidrar till uppnående av målen i utvecklings- och hållbarhetsagendan.

Väg framåt - organisatorisk utveckling och kapacitet

För att möta den befintliga efterfrågan, förstärka den interna operativa styrkan samt att minska arbetsbelastningen per individ och därmed öka värdet för medaktörerna, har föreningen som ambition att successivt växa i personalstyrka. Inom en treårsperiod är målsättningen att kunna anställa ytterligare en hållbarhetslots, vilket skulle innebära totalt tre anställda. På fem års sikt är ambitionen att organisationen omfattar fyra anställda. Denna utveckling är en direkt investering i kvalitet, uthållighet och förmåga att leverera konkret nytta till nätverket och till samhället i stort.

Organisationsutvecklingen är beroende av att den finansiella strategin bär frukt och att föreningen lyckas etablera flerårig och differentierad finansiering. Att möjliggöra tillväxt på ett hållbart sätt är därför ett genomgående tema i hela verksamhetsplaneringen. För att kunna utöka lotsfunktionen krävs en starkare ekonomi, vilket i sin tur är beroende av nätverkets och lotsfunktionens upplevda värde bland medaktörerna (såväl nuvarande samt blivande).

Strategisk finansiell utveckling och långsiktig stabilitet

Föreningen inleder verksamhetsåret med ett ökat fokus på ekonomisk resiliens. Den totala budgeten för verksamhetsåret är ursprungligen satt till 168 800 €, vilket reviderades för verksamhetsåret 2024-2025 till 144 500 €, som i sin tur nu har reviderats ytterligare till 134 815 €. Nuvarande intäkter består av PAF-medel på 90 000 € samt medlemsavgifter på 1200€. Tidigare års samarbetsavtal med lokala företag har löpt ut och är under förhandling för förnyande. Med detta som bakgrund, utifrån rådande förutsättningar och omvärldsläget prioriteras åtgärder som stärker föreningens ekonomiska handlingsutrymme och långsiktiga bärkraft. Bland annat kommer föreningens kapacitet och värdeskapande för medlemmar och nätverkets medaktörer att analyseras och prioriteras i linje med befintlig verksamhetsplan.

Under verksamhetsåret 2025-26 inleds ett strategiskt arbete med tre övergripande målsättningar:

1. Diversifiering av intäktsströmmar

Nya finansieringsformer ska identifieras med fokus på långsiktiga partnerskap, breddad företagsfinansiering samt tematiska fondlösningar inom hållbar utveckling och civilsamhällesstöd.

2. Etablering av en ekonomisk trygghetsram

Ett ramverk för reservkapital och buffertar ska utredas för att säkra föreningens förmåga till kontinuitet, särskilt inom kärnverksamheten, även under ekonomiskt utmanande tider.

3. Partnerskapsstrategi för gemensam påverkan

Nya och befintliga samarbetsavtal ses över i syfte att formulera fleråriga åtaganden och ömsesidigt värdeskapande mellan föreningen och externa finansiärer. Föreningens unika roll som samordnande aktör och strategisk möjliggörare ska här tydliggöras och försäkras.

Sammantaget syftar arbetet till att öka föreningens handlingskraft, förbättra förutsättningarna för långsiktig planering och skapa en stabil grund för fortsatt verksamhetsutveckling.

Budget

	Utfall	Budget	Reviderad
	1.4.2024-31.3.2025	1.4.2025-31.3.2026	1.4.2025-31.3.2026
Ordinarie verksamhet			
Verksamhetsbidrag PAF	90 000	120 000	90 000
Tillförda medel	36 242	48 000	44 815
Totalt	126 242	168 800	134 815
Ordinarie verksamhet			
Personalkostnader	107 748	124 450	119 439
Administrativa utgifter	14 494	16 990	11 823
Kommunikation, aktiviteter och experttjänster	3 464	24 860	0
Utbildning och övrigt	1 152	1500	3 554
Totalt	126 858	168 800	134 815
Resultat	-616	0	0